



Provisional Application of Safety Measures of a Medical Nature according to the Provisions of Law no. 135/2010 regarding the Criminal Procedure Code

Adriana Iuliana STANCU¹

Abstract: *From the category of safety measures, as procedural measures that can be provisionally ordered during the criminal process against persons who have committed crimes, with the aim of removing the state of danger that these persons represent for society and to prevent the commission of new facts provided by the criminal law, we mention the obligation to medical treatment and medical hospitalization, as well as the security measure of the prohibition of access to sports competitions, according to the provisions of Law no. 4/2008 regarding the prevention and combating of violence during sports competitions and games.*

Keywords: *crime, safety measures, safety measures of a medical nature, medical treatment*

1. Considerații generale

Măsurile de siguranță sunt sancțiuni de drept penal cu un caracter preventiv și se dispun față de persoanele care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală, în scopul preîntâmpinării săvârșirii acestora.

Din categoria sancțiunilor de drept penal, acestea sunt singurele sancțiuni care se pot aplica și persoanelor care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală, dar care nu realizează conținutul constitutiv al unei infracțiuni.²

De altfel, doctrina penală română³ definește măsurile de siguranță ca fiind sancțiuni de drept penal constând din măsuri de constrângere, menite să înlăture starea de pericol și să preîntâmpine săvârșirea altor infracțiuni.

¹ Lect. univ. dr., Facultatea de Științe Juridice, Sociale și Politice, Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați, România, membru al Centrului de Cercetări Juridice, Administrative, Sociale și Politice. E-mail: adriana.tudorache@ugal.ro.

² A se vedea A. Posdarie, Măsuri de siguranță. Concept. Natură juridică, în *RDP* nr. 4/1999, p. 82; G. Negruț, Aspecte comparative privind măsurile de siguranță în Codul penal și Noul Cod penal, *Revista Pro Patria Lex*, vol. XI, nr. 1 (22)/2013, p. 94.

³ Vintilă Dongoroz, Siegfried Kahane, Ion Oancea, Iosif Fodor, Nicoleta Iliescu, Constantin Bulai, Rodica Stănoiu, Victor Roșca, *Explicații teoretice ale Codului penal român*, vol. II, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1970, p. 273; M. A. Hotca, *Codul penal. Comentarii și explicații*, Editura C. H. Beck, București, 2007, p. 771.

Măsurile de siguranță, ca măsuri de prevenție, pot fi dispuse de organele judiciare (organele de urmărire penală și instanțele de judecată)¹, putând fi aplicate după ce s-a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, cu scopul de a combate stările postinfracționale, pe o perioadă nedeterminată, atât timp cât va exista starea de pericol, și putând fi revocate oricând starea de pericol va înceta.² Spre deosebire de pedepse care atrag anumite consecințe juridice și morale după executarea lor, măsurile de siguranță nu atrag nicio consecință după ce starea de pericol a dispărut.³

Astfel, măsurile de siguranță sunt prevăzute în Codul penal ca o cerință a principiului legalității sancțiunilor de drept penal, în Partea generală, în Titlul IV, intitulat „Măsurile de siguranță” în art. 107 1121 C. pen.

În cuprinsul art. 108 C. pen. sunt prevăzute următoarele măsuri de siguranță⁴: măsuri de siguranță cu caracter medical: obligarea la tratament medical și internarea medicală, ca măsuri de siguranță restrictive de drepturi: interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii, iar ca măsuri de siguranță cu caracter patrimonial, inițial măsura confiscării speciale, apoi prin prevederile art. II pct. 2 din Legea nr. 63/2012 pentru modificarea și completarea Codului penal⁵ și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal a fost introdus art. 1121 C. pen. privind confiscarea extinsă.

Din categoria măsurilor de siguranță, ca măsuri procesuale ce pot fi dispuse cu titlu provizoriu pe parcursul procesului penal față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, cu scopul de a înlătura starea de pericol pe care o reprezintă aceste persoane pentru societate și pentru prevenirea săvârșirii de noi fapte prevăzute de legea penală menționăm obligarea la tratament medical și internarea medicală.

Adăugăm în completarea acestora măsura de siguranță a interzicerii accesului la competițiile sportive, conform prevederilor Legii nr. 4/2008 privind prevenirea și combaterea violenței cu ocazia competițiilor și a

¹ V. Dongoroz și colaboratorii, *Explicații teoretice ale Codului penal român, vol. II, op. cit.*, p. 275.

² A se vedea G. Antoniu, A. Boroși și colaboratorii, *Explicații preliminare ale noului Cod penal*, vol. II, Editura Universul Juridic, București, 2011, pp. 285-286.

³ G. Negruț, *op. cit.*, p. 96.

⁴ Cadrul legal al măsurilor de siguranță a fost completat prin adoptarea Legii nr. 4/2008 privind prevenirea și combaterea violenței cu ocazia competițiilor și a jocurilor sportive (publicată în M. Of. nr. 24 din 11 ianuarie 2008), actualizată prin prevederile Legii nr. 10/2012 (publicată în M. Of. nr. 21 din 11 ianuarie 2012), cu o nouă măsură de siguranță prevăzută la art. 48 alin. (3), respectiv, interzicerea accesului la competiții sau la jocuri sportive. Ulterior, prin dispozițiile art. 200 din Legea nr. 187/2012, dispozițiile art. 48 au fost abrogate, iar măsura de siguranță a interzicerii accesului la competiții sau la jocuri sportive a rămas doar ca sancțiune contravențională complementară.

⁵ Publicată în M. Of. nr. 258 din 19 aprilie 2012.

jocurilor sportive¹, măsură ce poate fi luată în mod provizoriu de către procuror în cursul urmăririi penale sau de către instanță, în cursul judecății, având deci un caracter personal.

2. Obligarea provizorie la tratament medical

Această măsură de siguranță este prevăzută în dispozițiile art. 109 C. pen. și constă în obligarea făptuitorului de a se prezenta la tratament medical până la însănătoșire. Măsura privește starea de pericol determinată de starea psihofizică anormală a făptuitorului, generată de boală, consum cronic de alcool sau alte substanțe psihoactive.²

Din coroborarea dispozițiilor art. 109 C. pen. cu cele ale art. 245 alin. (1)-(2) C. proc. pen., rezultă că această măsură se poate dispune dacă sunt întrunite următoarele condiții:

- a) persoana să fi săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, indiferent dacă fapta este sau nu infracțiune;
- b) starea în care se află suspectul sau inculpatul;
- c) suspectul sau inculpatul să prezinte pericol pentru societate din cauza unei boli, consumului cronic de alcool sau alte substanțe psihoactive.³ Prin „boală” se înțelege o tulburare a activității normale a organismului sub influența unor agenți din mediul interior sau exterior organismului⁴, care îl determină pe suspect sau pe inculpat să săvârșească fapte prevăzute de legea penală. Această stare de boală poate fi de natură fizică sau psihică, poate fi preexistentă sau apărută ca urmare a consumului cronic de alcool sau alte substanțe psihoactive și care are ca efect determinarea suspectului sau a inculpatului de a încălca normele de conduită socială, de integrare și de relaționare cu ceilalți membri ai societății.⁵

¹ Publicată în M. Of. nr. 24 din 11 ianuarie 2008.

² A. Boroș, *Drept penal. Partea generală, conform noului Cod penal*, Editura C. H. Beck, București, 2014, p. 371; C. Sima, Probleme controversate din practica judiciară, în *Pro Lege*, nr. 3/1995, p. 33; Judecătoria Sector 3, București, S. pen. nr. 1507/16 martie 2003; Judecătoria Slatina, S. pen. nr. 1591/9 decembrie 2003, document disponibil online în www.legeaz.net.

³ A se vedea Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 2677/1979, în C. D., p. 372; Dec. nr. 2683/1974, în R.R.D., nr. 9/1975, p.74; Jud. Sect. 3 București, sent. pen. nr. 978/1969, C. Bulai, C. Mitrache, C. Mitrache, L. Lefterache, *Drept penal. Partea generală, Culegere de probleme din practica judiciară pentru uzul studenților*, Ediția a V-a, Editura Universul Juridic, București, 2008, p. 414.

⁴ Document disponibil online în www.dexonline.ro.

⁵ N. Volonciu și colaboratorii, *Noul Cod de procedură penală comentat*, Editura Hamangiu, București, 2014, p. 558-559.

d. instanța de judecată să aprecieze că prin obligarea la tratament medical, făptuitorul se va însănătoși și se va înlătura pericolul pe care îl reprezintă acesta.

De menționat este faptul că legiuitorul nu a făcut unele precizări în textul de lege cu privire la natura sau gravitatea bolii, deoarece este imposibil de determinat și enumerat toate maladiile față de care s-ar impune aplicarea unei astfel de măsuri, dar important este să se stabilească de către instanța de judecată, pe baza mijloacelor de probă legăturii de cauzalitate existentă între boala de care suferă infractorul și pericolul pe care acesta îl reprezintă pentru societate. Formularea acestor prevederi include alături de starea de boală sau de tulburare psihică și stările produse de consumul de consumul cronic de alcool sau de alte substanțe psihoactive, stări care sunt generatoare de pericol social.¹

De altfel, în acest sens, menționăm și dispozițiile art. 245 alin. (2) C. proc. pen. care obligă suspectul sau inculpatul să urmeze în mod regulat tratamentul medical prescris de către medicul curant de specialitate, până la însănătoșirea acestuia sau până la obținerea unei ameliorări care să înlătore starea de pericol pe care acesta o constituie pentru societate.

3. Procedura dispunerii măsurii obligării provizorie la tratament medical

În faza de urmărire penală, competența de a dispune această măsură aparține judecătorului de drepturi și libertăți, în procedura de cameră preliminară competența aparține judecătorului de cameră preliminară de la instanța competentă să judece cauza în primă instanță, iar în faza de judecată competența aparține instanței de judecată. Această măsură se propune de către procuror, atât în faza de urmărire penală, cât și în procedura de cameră preliminară. În faza de judecată, această măsură poate fi dispusă la cererea procurorului sau, instanța de judecată, din oficiu poate dispune luarea acestei măsuri față de inculpat.

Potrivit dispozițiilor art. 246 alin. (1) C. proc. pen., în cursul urmăririi penale sau al procedurii de cameră preliminară, procurorul înaintează judecătorului de drepturi și libertăți sau judecătorului de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță propunerea motivată de luare față de inculpat a măsurii obligării provizorii la tratament medical, în cazul în care constată că sunt îndeplinite condițiile privind dispunerea acestei măsuri față de suspect sau inculpat.

¹ A se vedea G. Antoniu, Alexandru Boroi și colaboratorii, *Explicații preliminare ale noului Cod penal*, vol. II, *op. cit.*, p. 293.

Propunerea procurorului trebuie să fie însoțită de expertiza medico-legală din care să rezulte necesitatea aplicării măsurii obligării la tratament medical.

Judecătorul sesizat cu propunerea motivată a procurorului fixează termen de soluționare a propunerii în cel mult 5 zile de la data înregistrării acesteia și dispune citarea suspectului sau inculpatului.

În situația în care suspectul sau inculpatul este prezent, soluționarea propunerii se face numai după audierea acestuia, în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu. În cazul în care suspectul sau inculpatul nu este prezent, deși a fost legal citat, propunerea se soluționează, dar numai în prezența avocatului, ales sau numit din oficiu, căruia i se dă cuvântul pentru a pune concluzii, participarea procurorului fiind obligatorie.

Dispozițiile art. 246 alin. (6) C. proc. pen. dau posibilitatea suspectului sau inculpatului ca la soluționarea propunerii de luare a măsurii obligării provizorii la tratament medical să fie asistat și de către un medic desemnat de acesta, care poate prezenta concluzii judecătorului de drepturi și libertăți. De asemenea, suspectul sau inculpatul are dreptul să fie asistat de medicul specialist desemnat de acesta și la alcătuirea planului terapeutic. Soluționarea propunerii de către judecător se face printr-o încheiere, care poate fi contestată în 5 zile de la pronunțare, contestația nefiind suspensivă de punerea în aplicare a măsurii de siguranță.

În cazul în care judecătorul admite propunerea de luare a măsurii obligării provizorie la tratament medical a suspectului sau inculpatului va dispune și efectuarea unei expertize medico-legale, dacă aceasta nu a fost depusă de către procuror inițial.

Dispozițiile care reglementează dispunerea acestei măsuri nu prevăd un termen pentru care se poate lua această măsură, însă având în vedere că starea de boală are drept consecință dispunerea acestei măsuri, pe cale de consecință considerăm că măsura încetează atunci când se obține scopul pentru care a fost dispusă, și anume, însănătoșirea suspectului sau a inculpatului sau obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol pe care acesta o constituie pentru societate.

Pentru a se stabili dacă a intervenit însănătoșirea sau ameliorarea stării de sănătate, judecătorul de drepturi și libertăți sau judecătorul de cameră preliminară trebuie să urmeze aceiași pași procesuali necesari pentru luarea măsurii – respectiv efectuarea unei expertize medico-legale având ca obiectiv stabilirea stării de sănătate a suspectului sau inculpatului precum și dacă mai subzistă starea de pericol pe care o reprezintă suspectul sau inculpatul pentru societate. În situația în care starea de sănătate nu a suferit

schimbări semnificative, cererea va fi respinsă, iar suspectul/inculpatul va continua tratamentul stabilit prin încheierea inițială.¹

Potrivit dispozițiilor art. 246 alin. (11) C. proc. pen., măsura obligării provizorie la tratament medical se poate dispune și în cursul judecății în primă instanță și în apel, tot la propunerea motivată a procurorului sau din oficiu. În acest scop, instanța de judecată în fața căreia se află cauza solicită acte medicale concludente sau efectuarea unei expertize medico-legale. Procedura de dispunere a acestei măsuri în cursul judecății se va desfășura conform dispozițiilor care reglementează dispunerea acestei măsuri în cursul urmăririi penale sau în procedura de cameră preliminară, potrivit art. 246 alin. (4)-(9) C. proc. pen.

Din coroborarea dispozițiilor art. 109 alin. (2) C. pen. cu cele ale art. 246 alin. (12) C. proc. pen., în situația în care suspectul sau inculpatul încalcă cu rea-credință măsura obligării provizorii la tratament medical, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța care a luat măsura ori în fața căreia se află cauza dispune, la sesizarea procurorului sau a medicului de specialitate ori din oficiu, internarea medicală provizorie a suspectului sau inculpatului.

4. Internarea medicală provizorie

Măsura internării medicale este reglementată atât prin dispozițiile art. 110 C. pen., cât și prin dispozițiile art. 247-248 C. proc. pen.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 110 C. pen., în cazul în care făptuitorul este bolnav psihic, consumator cronic de substanțe psihoactive sau suferă de o boală infecto-contagioasă și prezintă un pericol pentru societate, se poate dispune măsura de siguranță a internării într-o unitate sanitară de specialitate, până la însănătoșire sau pînă la obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol.

În același timp, potrivit dispozițiilor art. 247 alin. (1) C. proc. pen., față de suspectul sau inculpatul care este bolnav mintal sau consumator cronic de substanțe psihoactive, se poate dispune măsura internării medicale provizorie, dacă luarea măsurii este necesară pentru înlăturarea unui pericol concret și actual pentru siguranța publică.

După cum se constată, în dispozițiile art. 247 alin. (1) C. proc. pen., legiuitorul a restrâns sfera de aplicare a acestei măsuri, doar la suspectul sau inculpatul „*bolnav mintal sau consumator cronic de substanțe psihoactive*”, neluând în considerare posibilitatea aplicării acestor dispoziții și în cazul

¹ N. Volonciu și colaboratorii, *op. cit.*, p. 562.

suspectului sau a inculpatului care suferă de o boală infecto-contagioasă și care poate reprezenta de asemenea un pericol concret pentru societate.

Pericolul pentru societate decurge din starea psihofizică anormală a persoanei care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, care poate fi bolnav psihic, consumator cronic de substanțe psihoactive sau care suferă de o boală infectocontagioasă, completare considerăm necesară în dispozițiile art. 247 C. proc. pen., ca urmare a practicii judiciare în materie.

Din coroborarea dispozițiilor art. 110 C. pen. cu cele ale art. 247 alin. (1)-(2) C. proc. pen., rezultă că această măsură se poate dispune dacă sunt întrunite următoarele condiții:

- a. persoana să fi săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, indiferent dacă fapta este sau nu infracțiune;
- b. starea în care se află suspectul sau inculpatul;
- c. suspectul sau inculpatul să prezinte un pericol concret și actual pentru siguranța publică din cauza unei boli mintale sau din cauza consumului cronic de substanțe psihoactive.

Potrivit dispozițiilor Legii nr. 487/2002 privind sănătatea mintală și protecția persoanelor cu tulburări psihice¹, prin „*bolnav mintal*” se înțelege, persoana care prezintă un dezechilibru psihic sau este insuficient dezvoltată psihic ori dependentă de substanțe psihoactive, ale cărei manifestări se încadrează în criteriile de diagnostic în vigoare pentru practica psihiatrică. În cele mai multe cazuri, boala psihică afectează decisiv factorul intelectual al vinovăției în cazul comiterii unei fapte prevăzute de legea penală, împrejurare ce duce la înlăturarea caracterului penal al comportamentului adoptat, datorită intervenției dispozițiilor art. 28 C. pen. care reglementează iresponsabilitatea ca și cauză de neimputabilitate.

În prezent, după cum menționam anterior, în cuprinsul art. 247 alin. (1) C. proc. pen., nu este menționată boala infecto-contagioasă care se află de altfel menționată în dispozițiile art. 110 C. pen. și care reprezintă motiv pentru care se poate dispune măsura internării medicale.

d. instanța de judecată să aprecieze că prin măsura internării medicale provizorii, suspectul sau inculpatul se va însănătoși și se va înlătura pericolul pe care îl reprezintă acesta.

Potrivit dispozițiilor art. 247 alin. (1) C. proc. pen., în faza de urmărire penală, competența de a dispune această măsură aparține judecătorului de drepturi și libertăți, în procedura de cameră preliminară competența aparține judecătorului de cameră preliminară de la instanța competentă să judece cauza în primă instanță, iar în faza de judecată competența aparține

¹ Republicată în M. Of. nr. 652 din 13 septembrie 2012.

instanței de judecată. Această măsură se propune de către procuror, atât în faza de urmărire penală, cât și în procedura de cameră preliminară. În faza de judecată, această măsură poate fi dispusă la cererea procurorului sau, instanța de judecată, din oficiu poate dispune luarea acestei măsuri față de inculpat.

5. Procedura de aplicare și ridicare a măsurii internării medicale provizorii

Potrivit dispozițiilor art. 248 alin. (1) C. proc. pen. în cursul urmăririi penale sau al procedurii de cameră preliminară, procurorul poate înainta o propunere motivată, în cazul în care acesta constată că sunt îndeplinite condițiile pentru dispunerea măsurii de siguranță a internării medicale provizorii față de suspect sau inculpat, judecătorului de drepturi și libertăți sau judecătorului de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță.

Propunerea procurorului trebuie să fie însoțită de acte medicale concludente sau de expertiza medico-legală psihiatrică.

După sesizare, judecătorul va fixa de îndată un termen pentru soluționarea propunerii de luare a măsurii internării medicale provizorii și dispune aducerea cu mandat a suspectului sau a inculpatului care va fi audiat mai înainte de soluționarea propunerii. Audierea acestuia se va face în prezența avocatului ales sau numit din oficiu. De asemenea, suspectul sau inculpatul are dreptul ca la soluționarea propunerii de luare a măsurii internării medicale ori la alcătuirea concretă a planului terapeutic să fie asistat și de către un medic desemnat de acesta, ale cărui concluzii sunt înaintate judecătorului de drepturi și libertăți.

În cazul în care suspectul sau inculpatul se află deja internat într-o unitate de asistență medicală și deplasarea sa nu este posibilă, judecătorul de drepturi și libertăți procedează la audierea acestuia, în prezența avocatului, în locul unde se află.

Dacă inițial propunerea procurorului nu a fost însoțită de expertiza medico-legală psihiatrică, instanța trebuie să dispună efectuarea acesteia, și în același timp și internarea medicală a suspectului sau a inculpatului.

Participarea procurorului este obligatorie la soluționarea propunerii de dispunere a măsurii internării medicale provizorie.

Asupra propunerii de luare a măsurii de siguranță a internării medicale provizorie se va pronunța judecătorul prin încheiere, care poate fi contestată în 5 zile de la pronunțare.

Contestarea dispunerii acestei măsuri nu suspendă punerea în aplicare a măsurii de siguranță.

În cazul în care admite propunerea, judecătorul dispune internarea medicală provizorie a suspectului sau a inculpatului. În situația în care această măsură a fost dispusă față de un suspect sau inculpat care are în ocrotire un minor, o persoană pusă sub interdicție, o persoană căreia i s-a instituit curatele ori o persoană care, datorită vârstei, bolii sau altei cauze, are nevoie de ajutor, va încunoștiința autoritatea competentă de îndată în vederea luării măsurilor legale de ocrotire pentru acea persoană.

Măsura internării medicale provizorii se va putea ridica în cazul în care după dispunerea acesteia s-a produs însănătoșirea suspectului sau a inculpatului ori a intervenit o ameliorare a stării sale de sănătate care înlătură pericolul concret și actual al acestuia pentru siguranța publică. Ridicarea acestei măsuri se va face de către judecătorul de drepturi și libertăți sau judecătorul de cameră preliminară care a luat măsura, și care dispune, prin încheiere, la sesizarea procurorului ori a medicului curant sau la cererea suspectului ori inculpatului sau a unui membru de familie al acestuia, efectuarea unei expertize medico-legale psihiatrice în vederea ridicării măsurii aplicate.

În cazul în care după dispunerea măsurii internării medicale provizorie, a fost sesizată instanța de judecată prin rechizitoriu, atunci ridicarea acesteia se va dispune de către judecătorul de cameră preliminară sau, după caz, de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza. Potrivit dispozițiilor art. 248 alin. (13) C. proc. pen. în cursul judecății în primă instanță și în apel, se poate dispune față de inculpat măsura internării medicale provizorie, la propunerea procurorului sau din oficiu, de către instanța în fața căreia se află cauza spre judecare, în baza expertizei medico-legale psihiatrice, aplicându-se în acest sens dispozițiile art. 248 alin. (4)-(11) C. proc. pen.

6. Concluzii

Prin intermediul măsurilor procesuale se urmărește asigurarea desfășurării normale a procesului penal, urmărindu-se constatarea în mod complet a faptelor ce constituie infracțiuni în vederea tragerii la răspundere penală a celor care au săvârșit infracțiuni.

Aceste măsuri procesuale constau în anumite privațiuni sau constrângeri personale sau reale, determinate de condițiile și împrejurările în care se desfășoară procesul penal.

În acest sens, legiuitorul noului Cod de procedură penală a adus unele modificări acestei categorii de măsuri procesuale tocmai în vederea realizării înlăturării stării de pericol pe care o prezintă persoanele atât pentru societate,

pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, cât și pentru buna desfășurare a procesului penal. Odată apelând la acestea, organele judiciare consideră că numai prin intermediul lor se poate desfășura o activitate procesuală normală și se poate realiza tragerea la răspundere penală și civilă a persoanelor vinovate.

7. Bibliografie

Antoniou, G.; Boroi A. și colaboratorii (2011). *Explicații preliminare ale noului Cod penal/ Preliminary explanations of the new Criminal Code*. vol. II. Bucharest: Universul Juridic

Boroi, A. (2014). *Drept penal. Partea generală, conform Noului Cod penal/ Criminal law. The general part, according to the New Criminal Code*. Bucharest: C. H. Beck

Bulai, C.; Mitrache, C.; Mitrache, C., Lefterache, L. (2008). *Drept penal. Partea generală, Culegere de probleme din practica judiciară pentru uzul studenților/ Criminal law. General part, Collection of problems from judicial practice for the use of students*, 5th edition. Bucharest: Universul Juridic

Dongoroz, V., Kahane, S., Oancea, I., Fodor, I., Iliescu, N., Bulai, C., Stănoiu, R., Roșca, V. (1970). *Explicații teoretice ale Codului penal român/ Theoretical explanations of the Romanian Criminal Code, vol. II*. Bucharest: Editura Academiei Republicii Socialiste România

Hotca, M. A. (2007). *Codul penal. Comentarii și explicații/ Criminal Code. Comments and explanations*. Bucharest: C.H. Beck

Negruț, G. (2013). Aspecte comparative privind măsurile de siguranță în Codul penal și Noul Cod penal/ Comparative aspects regarding security measures in the Criminal Code and the New Criminal Code. *Revista Pro Patria Lex/ Pro Patria Lex magazine*, vol. XI, nr. 1 (22).

Posdarie, A. (1999). Măsuri de siguranță. Concept. Natură juridică/ Safety measures. Concept. Legal nature. *RDP/ Journal of Criminal Law* no. 4.

Sima, C. (1995). Probleme controversate din practica judiciară/ Controversial issues in judicial practice. *Pro Lege*, no. 3.

Volonciu, N., Uzlaşu, A. S., Moroșanu, R., Văduva V., Atasiei, D., Ghigheci, C., Voicu C., Tudor, G., Gheorghe, T.V., Chiriță, C. M. (2014). *Noul Cod de procedură penală comentat/ The new Criminal Procedure Code commented*. Bucharest: Hamangiu.